

Justitsministeriet
Civil- og Politiafdelingen

Dato: 13. december 2006
Dok.: BBB40527
Politikontoret

Udkast til tale

til ministeren til brug for besvarelse af samrådspørgsmål M og O fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del) onsdag den 13. december 2006

Spørgsmål M:

”Ministeren bedes redegøre for sikkerhedssituationen i relation til Ungdomshuset på Jagtvej.”

Spørgsmål O:

”Ministerens kommentarer udledes til artiklen i Jyllands-Posten 1/12-06: ”Politiet må rydde Ungdomshuset”, hvori jurak eksperter bl.a. udtaler, at politiet til enhver tid kan fjerne beboerne med magt, og at det har politiet hele tiden kunne gøre.”

Svar:

1. Som bekendt har Retsudvalget bedt mig besvare spørgsmålene om sikkerhedssituationen og politiindsatsen i forhold til Ungdomshuset i et åbent samråd.

Det kommer derfor næppe som nogen overraskelse, at jeg her i dag – netop af sikkerhedsmæssige og polititaktiske grunde – kun kan svare forholdsvis kort og overordnet på spørgsmålet om sikkerhedssituationen.

2. Jeg finder det mest hensigtsmæssigt at besvare spørgsmålene i sammenhæng. Først vil jeg besvare spørgsmål O om fremgangsmåden ved gennemtvungelse af en pligt til at flytte fra en ejendom. Derefter vil jeg besvare spørgsmål M om sikkerhedssituationen i forhold til Ungdomshuset.

3. Inden jeg kommer nærmere ind på de stillede spørgsmål, vil jeg kort ridse op, hvad baggrunden egentlig er for sagen om Ungdomshuset:

Københavns kommune indgik i foråret 1982 en aftale med den såkaldte ”Ini-tiv-gruppe” om at etablere et ungdomshus. Ifølge aftalen var formålet med Ungdomshuset at være et åbent ”værested” for unge københavnere. I aftalen opstillede kommunen en række krav til brugerne af Ungdomshuset.

Selve ejendommen på Jagtvej 69 blev købt af Københavns kommune og stillet til rådighed for de unge i efteråret 1982.

Efter en brand i 1996 besluttede Københavns Borgerrepræsentation, at Ungdomshuset ikke skulle renoveres eller genopbygges, og at aktiviteterne i huset skulle opføre.

Derefter indgik kommunen i 1997 en midlertidig aftale med Ungdomshusets kontaktgruppe om brugen af Ungdomshuset. Ifølge aftalen kunne Københavns kommune

til enhver tid efter den 31. december 1997 opsige brugsaftalen med 3 måneders varsel til fraflytning af ejendommen.

Københavns Borgerrepræsentation besluttede i 1999, at ejendommen på Jagtvej skulle sælges ved et offentligt udbud. I udbudsmaterialet blev den midlertidige brugsaftale fra 1997 beskrevet. Og det fremgik af udbuddet, at køber skulle overtage ejendommen med pligt til at indtræde i brugsaftalen.

I 2000 solgte kommunen ejendommen til HUMAN A/S. Efterfølgende har frimenigheden Faderhuset så i september 2001 købt aktierne i HUMAN A/S.

HUMAN A/S opsagde i efteråret 2001 brugsaftalen fra 1997, således at personerne skulle forlade Ungdomshuset senest den 31. december 2001. Da persongruppen i Ungdomshuset imidlertid afviste at flytte fra ejendom-

men, anlagde HUMAN A/S en civil sag ved domstolene.

Den civile sag blev afgjort ved Østre Landsrets dom den 28. august i år. Landsretten stadfæstede da Københavns Byrets dom fra 2004 om, at brugerne af Ungdomshuset skulle anerkende, at alle brugsaftaler for ejendommen var ophørt, og at de havde pligt til at ophøre med at bruge ejendommen.

4. Jeg vil nu vende mig mere konkret mod spørgsmål O.

Som det er fremgået af dét, jeg lige har fortalt, har brugere af Ungdomshuset tidligere haft en brugsret, som efter Østre Landsrets dom er ophørt. Brugere har derfor pligt til at fraflytte ejendommen, så de nye ejere kan få rådighed over den.

Rent juridisk svarer det til situationen, hvor f.eks. en tidligere lejer nægter at fraflytte et lejemål efter at være blevet lovligt opsagt.

I sådanne tilfælde er det den helt sædvanlige fremgangsmåde, at fogedretten – efter anmodning fra ejeren - gennemfører en såkaldt udsættelsesforretning. Hvis nogen har pligt til at fraflytte en fast ejendom, er det altså fogedrettens opgave at gennemtvinge denne pligt – om nødvendigt med magt og med politiets bistand. Og det er fogedretten, der fastsætter tidspunktet for den fysiske gennemførelse af udsættelsen.

Jeg er derfor noget uforstående over udtalelserne om, at politiet ”til enhver tid kan fjerne brugerne af huset med magt”, og den undren over ”at politiet blander fogedretten ind i sagen”, som fremgår af den artikel, som nævnes i spørgsmål O.

Når politiet ofte bliver involveret i sager om udsættelse af personer fra en ejendom, er det fordi, fogedretten kan anmode om politiets bistand til den praktiske gennemtvinding af en udsættelse. Det er med andre ord fogedretten, der kan bede politiet om at gå ind i sagen – og ikke omvendt.

Jeg vil undlade at trætte udvalget med en længere redøgørelse for de detaljerede regler i retsplejeloven om, hvordan fogedretten gennemfører udsættelsesforretninger. Men blot fastslå, at det efter dansk ret er fogedretten – og ikke politiet - der gennemtvinger en pligt til at fraflytte en ejendom.

En anden ting er så, at politiet naturligvis kan udøve et vist konkret skøn ved tilrettelæggelsen af den praktiske bistand til fogedretten.

Vi har ikke her at gøre med en ejendom, der er blevet besat af aktivister, som aldrig nogensinde har haft lovlig

brugsret til ejendommen. Brugere i Ungdomshuset har haft en lovlig brugsret, som landsretten altså nu har fastslået er ophørt ved opsigelse i henhold til bestemmelsen i brugsaftalen.

Der er altså ikke tale om en ulovlig besættelse – en såkaldt husfredskrænkelser – som politiet efter anmodning fra ejeren kan bringe til ophør ved magt i henhold til politilovens § 2, nr. 3, om at bringe strafbar virksomhed til ophør.

5. Efter at Østre Landsret afsagde dom i den civile sag mellem brugere af Ungdomshuset og ejerne af ejendommen på Jagtvej 69, har ejerne fulgt den fremgangsmåde, som følger af retsplejeloven. De har således anmodet fogedretten om at tvangsfuldbyrde landsrettens dom, hvorefter brugen af Ungdomshuset skal ophøre.

Og denne sag verserer så nu ved fogedretten.

Fogedretten afsagde i første omgang den 17. oktober en kendelse om, at Østre Landsrets dom skal tvangsfuldbyrdes – dvs. at personerne i Ungdomshuset skal udsættes af ejendommen. Fogedretten berammede i den forbindelse udsættelsesforretningen til den 14. december i år.

6. Og det fører mig nu over til besvarelsen af spørgsmål M om sikkerhedssituationen i forhold til Ungdomshuset.

For det er klart, at fogedretten også har været opmærksom på, at en udsættelsesforretning i forhold til Ungdomshuset indeholder ekstraordinære sikkerhedsmæssige aspekter.

Fogedretten holdt derfor den 7. november et møde med Københavns Politi, hvor fogedretten bad Københavns Politi om at komme med en konkret sikkerhedsvurdering i forhold til gennemførelsen af udsættelsesforretningen.

Københavns Politi oplyste herefter den 28. november over for fogedretten, at det var politiets vurdering, at det ville være særdeles vanskeligt at gennemføre en udsættelsesforretning den 14. december.

Københavns Politi lagde ved den vurdering bl.a. vægt på, at persongruppen fra Ungdomshuset allerede har gennemført to meget voldsomme demonstrationer her i efteråret – nemlig den 24. september på Nørrebro og den 26. november i Rødovre.

Københavns Politi lagde samtidig vægt på, at der i pressen og på Ungdomshusets hjemmeside er varslet flere demonstrationer og en såkaldt ”aktionsuge”, hvortil der også er inviteret aktivister fra en række andre lande.

På baggrund af vurderingen fra Københavns Politi sluttede fogedretten den 30. november at udsætte udsættelsesforretningen.

Jeg kan i den forbindelse nævne, at fogedretten efter omstændighederne kan undlade at underrette om tidspunktet for, hvornår en udsættelsesforretning gennemføres. Det er bl.a. tilfældet, hvis muligheden for at gennemtvinge udsættelsen ellers vil blive væsentligt forringet.

7. Til brug for besvarelsen af spørgsmålet om sikkerhedssituationen omkring Ungdomshuset har jeg modtaget en udtalelse fra Politidirektøren i København.

Politidirektøren har i den forbindelse understreget, at Københavns Politi naturligvis agter at bistå fogedretten, når udsættelsesforretningen skal gennemføres efter fogedrettens nærmere beslutning.

Politidirektøren har samtidig fremhævet Københavns Politis årelange erfaring med politiopgaver, der svarer til den politiopgave, som en udsættelsesforretning i Ungdomshuset kan forventes at blive.

Københavns Politi har da også oplyst, at man igennem længere tid har planlagt den kommende politiopgave ved udsættelsesforretningen i Ungdomshuset.

Målet for Københavns Politi er, at udsættelsesforretningen gennemføres sådan, at konfrontationen mellem politiet og persongruppen fra Ungdomshuset mindskes. Og ikke mindst så borgerne i området generes mindst muligt.

Det er også baggrunden for, at Københavns Politi forsøger at fastholde en tæt dialog med persongruppen fra Ungdomshuset.

Det er på nuværende tidspunkt Københavns Politis vurdering, at gennemførelsen af selve udsættelsesforretningen vil forudsætte tilstedeværelsen af et ganske stort antal polititjenestemænd.

Politidirektøren har i den forbindelse peget på, at opgaven ikke nødvendigvis afsluttes efter selve udsættelsesforretningen.

Det kan nemlig ikke udelukkes, at personer fra Ungdomshuset vil fortsætte med aktioner og demonstrationer efter, at selve udsættelsesforretningen er blevet gennemført.

Politidirektøren har i øvrigt tilføjet, at Københavns Polit i - bl.a. for at undgå gadekampe på Nørrebro i slutningen af december - ikke på noget tidspunkt har fundet det realistisk at gennemføre udsættelsesforretningen på den i forvejen udmeldte og særdeles kendte dato - den 14. december.

Politidirektøren har af hensyn til de politi-taktiske overvejelser i sagen selv sagt ikke fundet anledning til at oplyse yderligere om den konkrete gennemførelse af udsættelsesforretningen.

Det er så meget, jeg kan sige om politiets vurdering af sikkerhedssituationen omkring Ungdomshuset. Jeg regner med Retsudvalgets forståelse for, at det ville indebære en betydelig risiko netop for sikkerheden ved den kommende udsættelsesforretning, hvis jeg her i et åbent samråd redegjorde detaljeret for politiets overvejelser og forberedelser.

8. Jeg vil afslutningsvis gerne sige, at der efterhånden har været sagt og skrevet meget om, hvordan der bør gribes ind i sagen om Ungdomshuset. Det gælder på den ene side krav om omgående rydning af Ungdomshuset og på den anden side krav om at begrænse HUMAN A/S's muligheder for at bruge ejendommen til andet end de nuværende aktiviteter i Ungdomshuset.

Det giver mig anledning til at understrege, at der her er tale om en sag som enhver anden, hvor en retmæssig ejer af en ejendom ved fogedrettens bistand ønsker at blive sat i besiddelse af sin ejendom. Og hvor fogedretten på sædvanlig vis kan anmode politiet om bistand.

Og derfor vil jeg også gerne slå fast, at regeringen ikke har i sinde at blande sig i HUMAN A/S' ønske om fysisk at komme i besiddelse af den ejendom, de ejer, eller

i fagedrettens beslutning om, hvornår udsættelsesforretningen skal finde sted.

Det siger sig selv, at regeringen heller ikke vil blande sig i politiets tilrettelæggelse af en konkret politifaglig opgave.

Lad mig derfor bare slutte af med at sige, at jeg har fuld tillid til, at fagedretten og Københavns Politi vil sikre, at udsættelsen bliver gennemført på et passende tidspunkt, og jeg kan forstå på Politidirektørens udtalelser til pressen, at det vil blive en gang efter nytår.